

L'Òloli

(SEGONA ÈPOCA)

SURTIRÀ CADA DIJOUS.

PERA SUSCRIPCIONS Y ANUNCIS

dirigirse á la

Imp. de Narcís Planadevall, Sant Esteve, 29.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ.

Un any... .. 5'00 pessetas.

Un trimestre 1'50 «

Pago adelantat.

A LA VERGE DEL TURÀ

Excelsa Patrona de Olot, protegiu á nostra vila y ampareu á Catalunya, que en igual extensió de territori, us ha dedicat en altre temps lo nombre mes gran de temples y capellas que cap mes nació del mon, venerantvos en los cims enesprats de las montanyas, en las rocas espadadas, en mitj de la neu y en lo fons dels cràters, en las planurias y vora 'ls estanys, desde Montpeller fins al Ebre. Feu que no desapare squi de nostras comarcas la fe y l' amor á la patria, que 'ns feu grans y respectables, feu que se'ns torni la llibertat que 'ns ha robat gent envilida, sense Deu ni lley, y en la desfeta que 's apropa, no permetau Senyora, que siem victimas dels colosos ni dels frivols, feu que la nació catalana torni brillar com en temps de Berenguer lo Gran y Jaume 'l Conqueridor y tans reys que us invocavan ardurosament avans de comensar sas empresas.

La Redacció.

Un aficionat á observar los senyals del temps nos ha manifestat, que en son concepte, aquell adagi que diu: *Es tan segur com lo fajol á Olot*, està per desapareixer; funda la seva opinió en la falta d' humitat que necessàriament han de trobar en eixas comarcas la major part de las tempestas ó ciclons que venen casi tots del mateix punt y aquí no s' aturan, ó no hi arriban, ó be passen cap á Fransa y centre d' Europa. La causa, diu, qu' es la falta de boscos.

En las comarcas que voltan lo Monseny han experimentat que desde la desaparició de las grans boscurias d' aquella montanya no hi ha plogut com abans, y que quan arriban las tempestas, que han d' arribar per forza segons la importancia dels ciclons, aquestas causan molts mes perjudicis, puig no trobant obstacles l' aygua ho arrastra tot; tal volta si aixó es veritat, sia la comarca d' Olot una de las mes perjudicadas, perque aquí se conta ab lo que 'n diuhen tardanias y en altrás comarcas que tenen diferents modos de viurer, son mes frescals que la d' Olot y sobre tot no cullen fajol. Deu vulgui que 'l nou astròlech s' equivoqui perque tocant als boscos cada dia se 'n destruhirán mes.

Hi ha alguns propietaris en eixa vila y rodalia, per cert ben dignes, que en altres pahissos serian premiats; aquets son los de las Feixas, de l' Esparch, de Subirás, del Puig, Cuní, Brugats, Solà, Soler, Quintana, Vidal, Pujou, Mata, Serrat, Masllovet, Garganta, Roquer y alguns altres que conservan los boscos sense destruhirlos totalment y cuydan de que 's replantin sense obligárlshi 'l govern. N' hi ha molts d' altres quals noms no volém posar á la vergonya pública, que uns perque se 'n van á terra y los demes perque no saben lo que 's pescan, ni 'l mal que causan, ho des-

truheixen tot, ho rasan tot, per agafar un grapat de pessetas, que tampoch los fan profit, perque sembla que si l' anyell ve de mal just lo diable se 'n porta la pell.

Y sino á la proba. ¿Quans propietaris que van de reculassos s' han salvat per tallar los boscos? ¿Quans propietaris dels que conservan los boscos van malament? No 'n trobareu cap dels primers que hagi comprat una finca y no 'n trobareu cap dels segons que no hagi aumentat lo patrimoni.

Hi ha una minoria insignificant que sense ferse pobre, ho ha destruhit tot, però aquesta pertaneix á una rassa distinta. Primerament es molt reduhida, després es coneguda y censurada per tot lo pahís, y lo final d' aquestas casas encara l' hem d' veurer; certs actes que semblan accions las mes naturals del mon son crims veraders en lo mon civilisat y aquets tenen lo castich corresponent un dia ó altre. Aquell que per un grapat de pessetas destrueix los boscos seculars sense replantarlos, aquell que trau dels encontorns de sa casa, lo que li dona aspecte de tradició y sabor de la terra, no es bon catalá ni digne d' habitar en nostra patria.

Tenen carta blanca 'ls propietaris respecte d' aqueix punt; aquí 'l govern no ha de posarlos cap traba, poden rasarho tot, però 'ls que sapian conservar y replantar, aumentant sos caudals, seran sempre ben vistos en la comarca, y al contrari, los demés seran aborrits de tothom.

Del diari d' en *Brusi* del 2 de Setembre.

Madrid, viernes, 1.º de Septiembre (5'25 tarde).—San Sebastián.—S. M. la Reina Regente ha firmado una extensa propuesta de ascensos de mari-

na, el nombramiento de D. Victor Concas para el cargo de comandante de Marina de Bilbao, varias concesiones de cruces, y etc.

Aixó senzillament es burlarse del mort y del que 'l vetlla, com se sol dir, entenentse que 'l burleta no es, no, la *egregia dama* que ha firmat las *propuestas*, sino 'l ministre del ram que las ha confeccionadas y las hi ha presentat à la firma.

En los desastres vergonyosos y deshonrosos de Cuba y Filipinas, la marina espanyola be 's pot dir que deixá d' existir en lo terreno de la práctica, puig la marina sense barcos no es tal marina. Després de las guerras las pocas carcassas que à Madrid ne diuen *buques de guerra* no poden bellugarse que no hagin d' esser portadas remolcant à tapar forats y adobar desperfectes y averias, de manera que pels nostres mars no s pot dir seriament que 's trobin barcos de guerra del Estat espanyol, y tot, diguemho d' una vegada ben net y clar, per culpa dels nostres marinos desde lo primer fins al últim oficial, puig si los barcos se perderen, si no van allà ahont se proposan dirigir lo rumbo, si cada dia hi ha la noticia de que una nova averia ha tingut lloch, en fi, si no hi ha escuadra, no creyem que's pugui dir, com deya aquell, que 'n te la culpa 'l clero, com li donava de que en una corrida de toros lo bestiar ha gués resultat dolent.

Donchs si no hi ha escuadra, si 's poch barcos que restan no estan en condicions ni sisquera de que 'ls hi encenguin las calderas, y si 'l personal de la marina no respón à lo que de justicia se li podria y tindria d' exigir, çà qué redimontri obeheix la *extensa propuesta de marina* que 'l Ministre ha portat à la firma de la Reyna? ¿es que 's recompensa als marinos per lo malament que fau la seva

feyna? ¿es que se 'ls ascendeix perque no hi ha barcos en quins colocalos? ¿es aquest un dels procediments de procurar economias en lo pressupost de la marina? ¿es que à Espanya s' ha perdut del tot lo sentit comú y fins lo pudor y vergonya governamentals? Que ho digui qui vulgui lo que tot aixó es y significa; pero lo que nosaltres dihem es que sembla mentida que 'l país vegi lo que passa y vagi encara aguantant un sistema y ues procediments que 'l portan irremissiblement à la ruina moral y material.

(De *La Renaixensa*.)

AMUNT

Avuy la so trobat,
javuy!... ¡y en realitat,
quant temps veurer sa imatge desitjaval!
Quant temps que lo meu cor
faltat del seu amor,
prest à esbotsar mon pit, foll bategava.
Quants cops son rostre bell,
me feya mon cervell
mirar, febrós, voltat de fantasia...
pro avuy la so trobat,
¡si! avuy l' he contemplat
prop meu, tot tremolós, plé d' alegria...
"Adeu, li he volgut dir,
pro fallantme 'l respir.
tant sols dirli he pogut ab la mirada.
Ella tampoch m' ha dat
l' "adeu, sols m' ha mirat,
tal volta per la pena fadigada.
En tant que jo abatut
allí, lligat y mut
he vist com s' allunyava tota trista
turbada pel dolor,
fins que mullats pel plor
mos ulls, s'han entelat... ¡y no l'han vista!

Manel Benet.

Barcelona, Septiembre 1899.

SECCIÓ DE NOTICIAS.

Lo dia primer de'l que comensa, tingué lloch la XVIII vetllada de la serie que ve donant la *Tertulia Artística-Literaria*, en los salons d' exposició de *El Arte Cristiano*.

Lo escullit del programa atragué una concurrència numerosísima y selecta, tant dels socis de la Tertulia com de familias forasteras de la colonia, perque s' invitá á tots los que passen l' istiu entre nosaltres.

Aixó feu que aquell local fos insuficient havent d' ocupar los senyors, lo pati d' entrada, desde hont encare produhia mes bon efecte la execució dels números del programa. Aquest se confeccioná ab lo mes triat dels grans autors com Saint-Saëns, Mattei, Gounod, Junke, Liszt, Wagner y Berlioz, executant los diferents números, lo quinteto de los Srs. Rubió, Pujadas, Llitjós, Corriols y Casanovas, las senyoretas C. Sureda y A. Domenech que foren molt aplaudidas, lo baix Sr. Oliveras que á insistencia dels aplaudiments tingué que repetir varias vegadas, las Srtas. P. y B. Batlló qu' entusiasmareu al auditori, lo senyor Pinós que com sempre se feu admirar ab sa manera magistral de dominar lo piano y 'l mestre Giró que cantant lo duo del primer acte de Faust ab lo Sr. Oliveras nos doná provas de possehir una veu envejable y un art en lo cantar que dificilment se trovan.

En fi, que alternant la música ab las poesias que llegiren los Srs. Aguirre, Jutglar y Sans, resultá una vetllada de las mes complertas que s' han organísat y 'ns feu passar una nit que voldriam no fos la última.

Hem rebut lo programa de las festas que 'l poble de Sant Esteve de Bas

celebrará durant los dias 16, 17, 18 y 19 del present. Dit programa es molt nutrit, y está redactat en catalá per lo que de cor felicitem á la Comissió.

Sembla que 'l Certamen Literari estaré concurrendissim aquest any atés la demanda de localitats que hi ha cada dia.

Podém assegurar que la cansó premiada per lo qu' hem sentit, será un verdader aconceixement musical, perque es la mellor que s' ha presentat en los dos anys que s' adjudica aquest premi.

Durant aquesta setmaná ha sigut verdaderament excessiu lo número de forasters que han arribat per la festa major que comensá abir

Lo jove poeta en Joan M. Guasch ha obtingut la Flor Natural en nostre certamen, haventla obtinguda ja l' any passat.

Lo felicitem desitjantli cada dia nous lloers.

Al revés d' anys anteriors, s' ha portat una verdadera reserva, en quan al nombramen de Reyna de la Festa per lo certamen. Han corregut varias verssions mes totas falsas. De manera que aquest any la elecció de la dama que ha de ocupar lo silló presidencial sera una sorpresa com pocas vegadas ha succedit.

Per nostre part podém assegurar que 'l nombrament ha estat acertat.

Estém completament d' acort ab una gacetilla que posá un setmanari de la localitat ocupantse dels nous trajos dels musicchs de la banda municipal.

No entenem perque no s' hi ha de posat un escut d' Olot.

Dilluns passat quedà constituïda la junta de la Agrupació Catalanista d'aquesta Vila en la forma següent: Eveli Barnadas, president; Francisco Vayreda, vispresident; Vocals, Esquena, Llitjós y Devesa; Tresorer, Eliseo Sala y secretari, Berga y Boada.

Noce te ipsam: digueren en remots temps los sabis llatins, volguent indicar que l'home avans de judicar à altre, deu estudiarse à si mateix.

Si així ho fessim, veuriam; que 'l maliciós, rencorós, dèspota, tirà y avaro son animals perjudicials à la societat y llavors, ab seguretat, procurariam vencer nostres mals instins é inclinacions.

La societat està composta de tres classes d'individuos: *Útils, inútils y perjudicials.*

Los útils son tots aquells que emplean sas forsas intellectuals y físicas en profit de sos consemblants:

Los inútils son tots aquells que podem coneixer ab lo nom de parasits ganduls, dels quals la societat no 'n reb cap benefici ni moral, ni material.

Los perjudicials son tots aquells que gastan sas energias en detriment de la comunitat: tals son los que perverteixen las costums, los que enganyan als ignocents predicantloshi utopias, los que no reparan en enfonsar las Nacions per satisfer sas concupiscencias, valentse de guerras, robos y de tot y qualsevol medi per lograr son fi; y molts altres que ab sas hipocresias murmuracions y calumnias fan mes mal que 'ls que roban al camiral.

Importants son las reformas que se han portat à cap últimament en la societat «*Industria y Comercio*», que

consisteixen en la completa restauració de la sala d'espectacles, galeria, saló de joch y escala, reformas que 's feyan imprescindibles.

No creyém que la junta d'aquella important societat vulgui buscar lo gastat en las indicadas reformas economicament ab los programas, ja que han sigut los mes migrats qu'hem vist.

En la professó d'avuy portará lo pendó lo conegut fabricant D. Frederich Batlló qui ha confiat las borlas als Srs. D. Marián Vayreda y D. Jaumeandreu y als joves Joseph M. Aguirre y Ferrán Bassols.

No duptém donchs que donadas las simpatias del pendonista y cordonistas la professó será lluhida.

A l' hora d'entrar lo número en premsa s'esperava en casa del president de la Diputació D. Marián Bassols, al Governador de Girona senyor Muntaner.

Al fi y al cap qui s'ha *frat be* en ja qüestió del ariet del Tura es l'ajuntament, puig desde 'l dia 30 de Juny s'ha espatllat 23 vegadas. Lo que l'ajuntament no deu saber es que hi ha tres personas mal'altas à las que lo ariet perjudica ab sa fressa pesada. Una d'ellas vella y xacrada, no vol pas queixarse, esta persuadida que no la escoltarian y diu per la experiencia, que als pobres no se 'ls fa justicia; las altres han practicat tots los medis possibles perque la fressa desaparegui y no han lograt res.

Es d'advertir que las personas indicadas no han donat may cap motiu de queixa à las autoritats y perteneixen à la classe pobre, forsa indefensa y enterament pacifica. Es de advertir també, y l'ajuntament pot informarse per si mateix si vol, que

hi ha moments en que l' ariet casi no se sent, que n' hi ha que se sent molt; y que en un d' aquells en que las gommas ó cuyros que hi posan eran renovats de pocas horas, anà á examinarlo la comissió nombrada per lo ajuntament y no 'l senti. Entre las personas que forman la corporació municipal sabem que n' hi ha alguna que 's condól d' aquest espectacle y que desitja veurel solucionat sense perjudicar á ningú. En las tradicions populars de tot lo mon qui te 'ls oïdos sorts á las queixas del pobre es sempre castigat com se mereix: ¿qui sab quin castich ha de tenir lo qui priva á aquets pobres lo repós del cos?

Ara s' ha donat ordre de tancar lo ariet durant quatre horas de la nit. ¿Ne te pro pera descansar una persona sense salut?

Hi ha qui 'ns estima molt y no pot deixar passar ocasió sense que d' una manera ó altre 'ns toquin los esquitos de la seva oratoria verinosa.

Segons nos han dit va fer una segona edició, corretjada ab modos, de alló del vi y l' ayguardent. Res de paraulas alcohólicas, tot de confiteria com *pastelero*... y un' auca mal feta del ariet. Ja ho sabiam sant cristiá qu' era fort d' historia y fins que prodiga va sos coneixements desde 'ls llochs elevats, pero no creyam que olvidés tan prompte los concells dels amichs.

¡Qué sempre s' hagin de dur las solas untadas de sabó!

Las rebequerias déixilas pel ariet y en lloch d' insultar, que no es propi de gent de carrera, estudihi 'l modo d' administrar, sense que ningú 'n surti perjudicat y al mateix temps repassi una mica l' urbanitat y la doctrina, que atrafagat ab l' historia se li han descuydat bon xich.

Qualsevol que hagi trobat un fellet jet de senyora ab chatalén, se li prega fassi 'l favor de donar avis en la impremta d' eix setmanari que se li donarán las gracias.

Lo dia 3 de Setembre en lo tren correu de Zaragoza varen marxar cap á casa seva molts dels soldats arribats lo divendres darrer de Filipinas á bordo del trasatlántich «Alicante», entre ells 23 individus que formaren part del destacament de Baler, que sense aussili ni socorros de cap mena 's varen resistir prop d' un any de las embestidas dels filipins. A la estació no hi va anar cap autoritat á despedirlos. No 'ls hi construhiren cap arch de triomf ni feren cap gasto inútil, perque pels verdaders héroes que sempre se 'n troban, no hi ha necessitat d' aqueixas cosas. Si 's presentan ab en Polavieja ó en Primo de Rivera tal vegada aquets senyors los recompensarán llargament.

Acaba de publicarse en catalá, en francés y en castellá lo célebre discurs llegit per D. Joseph Franquesa y Gomis en la Lliga de Catalunya lo dia 12 de Desembre de 1898.

Ja feya temps que s' esperava aquest succés com un aconteixement notable que la tirania del centralisme no permete publicar en *La Renaixensa* durant aquells dias memorables en que la honra d' Espanya quedava desfeta devant del mon, y ara uns quans catalans identificats ab l' esperit del discurs han encomanat la propagació de la edició poliglota del mateix á *La Veu de Catalunya*.

Aixó era necessari, imprescindible; convé que á Madrid ho sapian que 'ls francesos s' enterin de lo que aqui passa, y lo que hi passa es pintat per una ma mestre, inimitable en tots sentits.

En Romero que 'l estudihi per parlarne en las Corts, en Weyler que 'l saboregi, tots los generals y ministres que l' aprenguin de memoria y sobre tot los catalans que hi estudihi la verdadera doctrina que 'ns ha de dur à la salvació de Catalunya.

Fracment de la carta de Lleó XIII al Cardenal Sancha. «Dels Bisbes judican atrevidament; alabant als que, segons ells, los favoreixen, y tinguent en poch y censurant als que creuhen contraris à sas opinións. Y arriba sa temeritat fins à tal punt, que flexan los limits de la autoritat apostólica, mes que ab la veritat, ab sa fantasia, y si segóns ells lo Papa s' excedeix de aquells limits, li negan tota obediencia y tot respecte. Qui 's flexi en aixó atentament ab imparcialitat, podra inferir que tals homens no 's mohuen per interès de la doctrina católica, sino per rahons politicas ó ventatjas passatgeras.»

L' espectacle que donan los luterans moderns no es nou, los disgustos que han donat y donan aquets católichs al senyors Bisbes tornan reproduhirse, no sabem si en un convent de monjas de nostra diócesis tornará à pregarse per la conversió de Lleó XIII, pero ohíu cada dia ab mes escandol com se uacta al gran Papa que regeix los destins de la iglesia y la manera verdaderament asquerosa ab que parla de molts Bisbes per gent que sempre s' ha titolat católica pero que en realitat no està enterament sumissa al evangeli de Jesu-Crist y te molts punts de contacte ab la superbia Luterana.

La repugnancia que inspira la conducta d' aquets católichs en tot lo mon civilisat, lo desprecci ab que 's reb aquesta superbia tonament de totats las fallas de la humanitat, ha de

esser lo major conhort que deu tenir lo gran papa Lleó XIII en aquets moments, quan expressa en la citada carta 'l justissim dolor que li produheix veure ofesas la dignitat y la persona d' un primat de la iglesia d' Espanya pels que temeraria y desconcertadament judican de la iglesia segons son modo de pensar politich. Que després surti molta d' aquesta gent à propagar de reunió en reunió que 'l catalanisme es masónich, sense poderne donar may la mes petita proba, es altra nota que 'ls retrata de cos enter, que fa endevinar la llaga negra, de mal aspecte, que 's cangrena en lo fonsse d' aquesta societat que preté esser mes católica que 'l Papa y comensa à ser tan protestant com la secta luterana.

Afortunadament aquets bisbes de levita y molts vegadas fins d' espardenyia, no tenen gayres successors y morirán impenitents sense deixar descendencia, pero execrats per tothom à causa de son geni intractable.

REMITIT.

Sr. Director de L' Olotí.

Muy Sr. mio: espero tendrá la bondad de insertar en el periódico de su digna dirección la comunicación siguiente; gracia que espera de V. este su atento y S. S. q. b. s. m.

José Dalmau, Escolapio.

Colegio de las Escuelas Pías.

Prescribiendo el Reglamento vigente de de la 2.^a enseñanza, que los alumnos se matriculen antes del 1.^o de Octubre; quedará abierta la matrícula desde el 15 hasta el 28 de los corrientes de 9 à 11 de la mañana en la Secretaria de este Colegio, debiendo el alumno presentar la cédula de vecindad, si ha cumplido los 14 años, en otro caso la fecha de la partida de Bautismo.

Las clases de primera enseñanza quedarán abiertas desde el día 12, y las de 2.^a enseñanza desde el 15 de los corrientes.

Olot 7 de Septiembre de 1899.

El Secretario,

José Dalmau, Escolapio.

SECCIÓ RELIGIOSA.

Avuy 7.—Sta. Regina vg. mr.—(Visita general de presons).

Div. 8.—~~X~~ LA NATIVITAT DE NOSTRA SENYORA y S. Adrià mr.

Dis. 9.—S. Gorgoni mr. y el beato Pere Claver cf.

Dium. 10.—Lo dols Nom de MARIA; S. Nicolau cf. y S. Pere b.

Dill. 11.—Sts. Proto y Jacinto mrs.

Dim. 12.—Sts. Lleongi y Teódulo mrs.

Dimc. 13.—Sts. Eulogi y Amat bisbes y Felip mr.

QUARANTA HORAS.—Continúan en la iglesia de Ntra. Sra. dels Dolors.—La exposició de S. D. M. comensa á las sis.

MERCAT DE OLOT.

Preus en la Plassa del dilluns últim.

MIDA DE 80 LITROS.

Blat.	16'50	Ptas.
Mastay.	15'00	«
Blat de moro	13'00	«
Fajol.	16'00	«
Mill.	16'00	«
Panís.	15'00	«
Monjetas.	22'00	«
Fabas.	14'00	«
Bessas.	14'00	«
Llubins.	10'00	«
Patatas (carga).	09'00	«
Ous (dotzena).	01'00	«

OLOT.—Imp. de N. Planadevall —1899.

A N U N C I S .**RELOTGERIA RIDAURA.**

Sant Esteve, 27.

Aquesta casa te 'l gust de participar á sos antics clients y al públich en general, que ha tornat á ferse cárrech de son acreditat establiment, que per un temps ha correut á cárrech de D. Ramón Masifern; oferint servir ab esmero, com te acreditat tant aqui com en sas casas de Gerona y Figueras.

Gran assortit de rellotges de totes classes y preus, desde 10 ptas. amunt.
Taller especial de reparacions.

Precisió y promptitut. Preus económichs.

LO POSITIU.

S' avisa al públich en general y en particular á la nombrosa clientela del acreditat establiment-sastreria de

JOAN BELLAPART

situat en los carrers de Sant Esteve, núm. 9, y Sant Tomás, 5, de aquesta vila, que en lo mateix establiment s' ha rebut un complet variat assortit de géneros última novetat pera la estació d' estiu, y que 's confeccionan trajos á mida desde 'l módich preu de 20 ptas. en avant, competint, d' aquesta manera, en baratura, gust y elegancia, ab las sastrerias y basars de robas fetas més económichs de Barcelona y calaras pitals.

La medicació sulfurosa á domicili

AB LAS

GOTAS-MARES SULFUROSAS

DE BAR,

ab las quals se preparan inmejorables ayguas sulfurosas pera beguda gargarisme, pulverisació, banys, etc.

Curan: herpes (brians), escrófulas (humors frets), malalties de la pell, bronquitis y catarros, anginas, asma, anemia, etc.

FRASQUET 3 PESSETAS.

Deposít en Olot: Farmacia del Sr. Cardelús.

LA BARCELONESA.

CONFITERIA DE

Marcelino Juanola y Danés.

Bonayre, 5.

En aquesta confiteria y pasteleria, se preparan y serveixen refrescos pera bodas, bateigs y missas novas, ab tot lo serviment necessari en tals cassos, á preus económichs. Se serveixen gelats y 's venen los vins llegitims de Jerez, de J. Gordon Doz y Comp., á preus de *bodega*.

Reposteria de primera classe á 4 rs. lliura